

РЕШЕНИЕ

№ 36822

гр. София, 07.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав, в
публично заседание на 23.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Лилия Благоева, като разглежда дело номер **7445** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 от КСО, вр. чл. 145 – чл. 178 АПК.

Образувано е по жалба на И. В. Р. от [населено място], чрез адв. М. И. -В., съдебен адрес – [населено място], [улица], вх.В,ет.2 срещу Решение № 1040-21 -338/03.06.2025г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е отхвърлена жалбата му срещу Разпореждане № 214-00-8106-5 от 02.04.2024г. на ръководителя на осигуряването за безработица.

В жалбата се твърди, че оспореното решение на Директора на ТП на НОИ С.-град е постановено в противоречие с материалния закон и при съществено нарушение на административно- производствените правила.Иска се отмяна на Решение № 1040-21 -338/03.06.2025г. на Директора на ТП на НОИ С.-град и връщане на административната преписка на компетентния орган при ТП на НОИ С. - град за ново произнасяне по заявлението от 13.06.2022 г. за отпускане на ПОБ. Излага виждането си за задължителните указания, които съдът следва да даде на компетентния орган - последният да издаде разпореждане за отпускане на парично обезщетение за безработица при зачитане на осигурителния стаж при осигурителя „Стеди гард“ ООД или алтернативно да издаде разпореждане за отпускане на обезщетение съгл. чл. 54 б, ал. 3 от КСО във връзка с прекратеното правоотношение с „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД.

В с.з. жалбоподателят И. В. Р., редовно и своевременно призован се явява лично.Поддържа жалбата по изложените в същата съображения.Моли Решение № 1040-21 -338/03.06.2025г. на Директора на ТП на НОИ С.-град да бъде отменено.Заявява претенция за присъждане на разноски по делото и представя списък.

Постъпили са писмени бележки от адв. М. И., в които се излага подробно теза за

незаконосъобразност на оспореното решение. Посочва се, че Разпореждане № 214-00-8106-5 от 02.04.2024 г. на ръководителя на осигуряването за безработица, с което на И. Р. е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица /потвърдено с обжалваното Решение № 1040-21-338 от 03.06.25 г. на Директора на ТП на НОИ С. - град/, се основава единствено на административното производство във връзка с издадени задължителни предписания за заличаване на данни по реда на чл.5, ал. 4 от КСО между органите на НОИ и осигурителя „Стеди гард“ ООД и последвалите съдебни решения при постановяването на които жалбоподателят не е бил страна. Именно задължителните предписания издадени на името на „Стеди гард“ ООД са фактическото основание за издаване на Разпореждане № 214-00-8106-5 /те са посочени в мотивите на Акта/, а косвен съдебен контрол на задължителните предписания за заличаване на данни в настоящото производство не можел да бъде осъществен. По този начин жалбоподателят бил лишен от правото да вземе становище по изявления и представени съответно непредставени документи от страна на работодателя и на органите на НОИ, както и да ангажира доказателства. Посоченото представлявало съществено процесуално нарушение на правото на защита и на принципите на административния процес.

Съгласно чл. 63, ал. 4 от Кодекса на труда - изпълнението на задълженията по трудовия договор започва с постъпването на работника или служителя на работа. Според законодателя с постъпването на работа започва и полагането на трудовата дейност, която трудова дейност влече със себе си и осигурително правоотношение.

Константната била съдебна практика според която издаването на задължителни предписания от контролните органи на НОИ за коригиране на данни за осигуряването в такива случаи, следва да се извършва само след като съдът е обявил договора за недействителен. Косвен съдебен контрол върху трудовия договор при изрично предвиден ред по чл. 74 от КТ е недопустим. Без значение бил фактът, че в административното производство контролният орган в дадените задължителни предписания формално не се е позовал на основание за недействителност на трудовия договор, а е посочил обстоятелства за липсата на безспорни доказателства, потвърждаващи полагането на труд в дружеството. Именно тези обстоятелства са основание за евентуалното наличие на недействителен трудов договор.

Що се отнасяло до твърдяното от органите на НОИ, че осигуряването по трудов договор с работодател „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД не следва да се вземе предвид в производството по отпускане на обезщетение за безработица, адв. И. моли да се има предвид следното: съгл. чл. 54а, ал. 4 от КСО обезщетение се изплаща от датата на последното прекратяване на осигуряването, ако заявлението за изплащане на обезщетение е подадено в ТП на НОИ в тримесечен срок от тази дата и ако лицето се е регистрирало като безработно в Агенцията по заетостта /АЗ/ в срок от 7 работни дни от прекратяване на трудовото правоотношение. След като органите на НОИ не приемат стажа при следващия работодател /след „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД/ е налице хипотеза на заличен осигурител, при която хипотеза последен осигурител се явява предходният работодател - „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД. И. Р. е изпълнил предвиденото в КСО задължение за регистрация в АЗ в срок от 7 работни дни от прекратяване на трудовото правоотношение с този работодател /„КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД/. Изпълнено е и второто условие предвидено в КСО, заявлението за изплащане на обезщетение за безработица да е подадено в тримесечен срок от датата на прекратяване на осигуряването.

Обръща се внимание на изготвения Констативен протокол № КП-5-04-01203061/30.09.22 г. в който се посочва основанията за прекратяване на предходното трудово правоотношение с „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД - чл. 325, ал. 1, т. 1 от КТ, считано от 29.03.22г. На органите на

НОИ им е било известно основанията за прекратяване на правоотношението с „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД. Нещо повече, органите на НОИ също така би следвало да са получили от АЗ копие на акта за прекратяване на трудовото правоотношение и с осигурителя „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД, а в случай, че такова не е получено, то те е следвало, в съответствие с принципа на комплексното административно обслужване и с принципа на служебното начало, да изискат от АЗ копие на документа.

Посочва се, че според разпоредбата на чл. 1, ал. 8 от НОИПОБ, ако нередностите не бъдат отстранени и/или липсващите документи не бъдат представени в териториалното поделение на НОИ, преценката на правото и определянето на размера на паричното обезщетение за безработица се прави въз основа на наличните редовни документи и на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО. Съгл. ал. 5 на чл. 5 КСО данните по ал. 4 се използват за изчисляване и отпускане на пенсиите, паричните обезщетения и помощите. Т.е. при упражнено от безработното лице съществуващо по закон осигурително право и подадено заявление за отпускане на парично обезщетение за безработица законодателят не е предвидил и не допуска хипотеза при която органите на НОИ да откажат да се произнесат по заявлението или да постановят отказ поради липса на данни.

Предвид на всички обстоятелства и представени доказателства органите на НОИ са били запознати с това има ли липсващ или нередовен документ и е следвало да изискат и набавят този документ - по посочените по-горе начини. Като не са изпълнили това свое задължение органите на НОИ са допуснали съществено нарушение на процесуалните правила в хода на издаване на процесния индивидуален административен акт, което е във вреда на жалбоподателя. Неизпълнението на служебните задължения в съответствие с основните принципи на административния процес е недопустимо и в случая води до незаконосъобразно лишаване от осигурителни права.

КСО не предвижда като материалноправна предпоставка за отпускане на парично обезщетение за безработица прилагане на акта за прекратяване на осигурителното правоотношение. Съгласно разпоредбите на КСО право на парично обезщетение за безработица имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд „Безработица“ най-малко 12 месеца през последните 18 месеца пред прекратяване на осигуряването и за които са налице следните законово регламентирани предпоставки;

- имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта

- не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168;

- не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по КСО или по законодателството на друга държава

3. също така трябва да е „осигурено лице“. "Осигурено лице" според дефиницията дадена в § 1, ал. 1, т. 3 от ДР на КСО е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и чл. 4а1, ал. 1, за което са внесени или дължими осигурителни вноски.

Съгласно чл. 54а, ал. 4 от КСО обезщетението за безработица се изплаща от датата на последното прекратяване на осигуряването, ако заявлението е подадено в тримесечен срок от тази дата и лицето се е регистрирало като безработно в АЗ в срок от 7 работни дни.

В хипотезата, в която последен осигурител се явява „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД всички законови предпоставки за отпускане на обезщетение били изпълнени.

Актът за прекратяване на правоотношение не е сред предпоставките за отпускане на

обезщетение. Няма как неприлагането на акт за предходно прекратяване на осигурително правоотношение към заявлението за отпускане на обезщетение да обосновава разпореждане за отказ.

Ал. 8 на чл. 1 от НОИПОБ урежда въпроса, как се процедира при липсващи документи. Още повече, че в конкретния случай информацията и данните, видно от материалите по делото, са били добре известни на органите на НОИ, нещо повече, данните, в частта им досежно размера и срока на обезщетението в хипотезата на последен осигурител в лицето на „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД са ирелевантни, тъй като размера и срока на обезщетението се определят по реда на чл. 54б, ал. 3 от КСО, а именно - минималния размер, за минималния срок от 4 месеца.

Ако се възприеме тезата на органите на НОИ, в хипотезата последен осигурител - „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД, то такова разбиране ще води до лишаване от осигурителни права на лицата, тъй като е невъзможно при подаване на заявлението да се извърши преценка кои обстоятелства и документи ще бъдат оспорени и няма да бъдат приети от органите на НОИ, за да може алтернативно да бъдат приложени допълнителни документи и да бъдат направени своевременно допълнителни/алтернативни искания. Следвайки подхода на органите на НОИ безработните лица при всички случаи на контролно производство ще са в забава по отношение на възможността да подадат повторно заявление за обезщетение в рамките на предвидения 3 месечен срок и по този начин ще бъдат незаконосъобразно лишени от осигурителни права. Именно за да не се стига до такива случаи, разпоредбите както на КСО, така и на Наредбата ясно уреждат как се процедира в подобни случаи, при които лицето е подало заявление за упражняване на осигурителните си права - а именно, органите на НОИ определят размера и срока на обезщетението въз основа на наличните данни и информация.

По тези съображения адв. М. И. обосновава претенцията за незаконосъобразност на оспорения ИАА и искането за отмяна.

Ответникът - Директора на ТП на НОИ С.-град, редовно и своевременно призован, се представлява от юрк.П., която оспорва жалбата и моли за отхвърлянето ѝ като неоснователна. Намира, че оспореното Решение № 1040-21 -338/03.06.2025г. на Директора на ТП на НОИ С.-град отговаря на изискванията за законосъобразност. Представя подробни писмени бележки. Заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар. Представя подробни писмени бележки. Посочва се, че спорът касае отказа на административния Орган да бъде отпуснато ПОБ във връзка с прекратено трудово правоотношение на И. В. Р. със „Стеди гард“ ООД. Счита се, че неоснователно жалбоподателят претендира, че този отказ е неправилен и че има право на ПОБ, вкл. във връзка с предходно прекратено трудово правоотношение.

В писмените бележки юрк. П. посочва, че съгласно чл. 54а, ал. 1 от КСО право на ПОБ имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд „Безработица“ най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването и които имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта /АЗ/; не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168 и не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по КСО или по законодателството на друга държава, с изключение на лицата по чл. 114а, ал. 1 от Кодекса на труда .

Съгласно чл. 54а, ал. 4 от КСО, ПОБ се изплаща от датата на последното прекратяване на осигуряването, ако заявлението за отпускане на ПОБ е подадено в тримесечен срок от тази дата и лицето се е регистрирало като безработно в Агенцията по заетостта в срок 7 работни дни от тази

дата.

Съгласно чл. 54л от КСО, отпускането, изчисляването, изменянето, отказването, спирането, прекратяването, възобновяването и възстановяването на паричните обезщетения за безработица се извършват въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 и на данните, декларирани в подадените от лицата документи за отпускане на обезщетенията при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

Видно от цитираните разпоредби, правото на ПОБ се преценява към датата на последното прекратяване на осигуряването, при наличие на осигуряване на лицата във фонд „Безработица“ най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването, като релевантни за установяване на тези обстоятелства са подаваните от осигурителите данни по чл. 5, ал. 4 от КСО.

В случая тези релевантни данни по чл. 5, ал. 4 от КСО за жалбоподателя са заличени с оглед липсата на доказателства за реално извършвана от същия трудова дейност, а съгласно чл. 10, ал. 1 от КСО и § 1, ал. 1, т. 3 от ПЗР на КСО, осигуряването по КСО е в корелативна връзка именно с осъществяването на трудова дейност. В този смисъл, доказването на такава се явява императивна предпоставка досежно правното качество осигурено лице по смисъла на КСО. В тази връзка следва да се съобрази следното:

- Подаденото уведомление за сключен трудов договор и подаването на данни по реда на чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО не са достатъчни предпоставки за възникване на осигурително правоотношение с произтичащите от него права на обезщетение - такова възниква само при упражняване на трудова дейност, за която се дължат осигурителни вноски. Представената заповед за прекратяване на трудовия договор на жалбоподателя със „Стеди гард“ ООД касае трудовото правоотношение, но не и осигурителното, а както според правната доктрина, така и според трайната съдебна практика, тези две правоотношения не са идентични, като се цитират решения на ВАС.

Декларацията на главната счетоводителка на дружеството, че не познава И. Р. и не знае същият каква дейност е извършвал, като твърденията от жалбата, че счетоводителката след прекаран ковид не желаела никъде да ходи и че живеела в [населено място], не я опровергават. Както е подчертано и в жалбата, главната счетоводителка е ползвала телефон и е следвало чрез него да комуникира с лице, което е назначено на длъжност „счетоводител“ и което йерархически е следвало да ѝ бъде подчинено, респективно - тя да е запозната с извършваната от него трудова дейност.

- Трудовото възнаграждение на жалбоподателя - 2 200,00 лв., което е в пъти по-високо от това на главната счетоводителка - 547,84 лв. Твърденията от жалбата, че това възнаграждение неправилно било обсъждано в обжалваното решение, са неоснователни, тъй като размерът му следва да бъде съобразен с оглед писмените обяснения на управителя на дружеството С. В., според които И. Р. не получил и съответно не отчитал разходване на парични средства на дружеството, нямал активни права за банкови сметки, не му били предоставяни за ползване служебни активи извън седалището на дружеството. Тези обстоятелства логично поставят въпроса защо му е изплащана такава сума, тъй като в писмени се обяснения жалбоподателят е декларирал, че трудовото му възнаграждение е изплатено в брой от С. В..

- Констатацията от Констативен протокол № КП-5-04-01203061 от 30.09.2022 г., изготвен от контролен орган при ТП на НОИ - В. Т., че при извършената проверка в „Стеди гард“ ООД не са представени доказателства за труд, положен от И. Р. в дружеството. Следва да се подчертае, че констативният протокол е връчен на управителя С. В., който не е възразил срещу посочената констатация.

Неоснователно в жалбата се претендира, че потвърденото по съдебен ред заличаване на подаваните за жалбоподателя от „Стеди гард“ ООД данни по чл. 5, ал. 4 от КСО било инициирано от НОИ в противоречие с утвърдената съдебна практика - без трудовият договор да е бил обявен от съда за недействителен.

Цитираните в жалбата правила по КТ касаят трудовите правоотношения, докато КСО като специален закон регламентира осигурителните. В КСО липсва изискване контролните органи на НОИ да издават задължителни предписания за заличаване на данни по чл. 5, ал. 4 от КСО само след обявена от съда недействителност на трудовия договор.

От друга страна, липсата на реално извършвана трудова дейност в случая е установена и с влязъл в сила съдебен акт - според Решение № 3547/22.03.2024 г. на ВАС, по адм. д. № 5730/2023 г

Предвид посоченото юрк.П. счита, че с оглед заличените данни по чл. 5, ал. 4 от КСО, подавани за жалбоподателя от „Стеди гард“ ЕООД, както и с оглед установеното и по съдебен ред, че И. В. Р. не е бил осигурено лице по смисъла на КСО към датата на прекратяване на трудовото му правоотношение с дружеството, същият няма право на ПОБ с оглед на това прекратяване.

В писмените бележки се застъпва и тезата, че са неоснователни и претенциите в жалбата на Р., че е следвало да се извърши преценка на правото на ПОБ и с оглед прекратяването на негово предходно трудово правоотношение - това с „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД, като било задължение на административния орган да го уведоми за това и да изиска, вкл. и от АЗ, акта за това прекратяване.

По силата на чл. 1, ал. 1 от Наредбата за отпускане и изплащане на ПОБ обезщетенията по чл. 54а от КСО се отпускат по заявление по образец, към което се прилага акт за прекратяване на правоотношението и в което изрично се изисква да се посочи съответният осигурител. В този смисъл, административно производство по преценка на право на ПОБ се образува по повод на заявено от лицето конкретно прекратено правоотношение, от което следва, че за да бъде образувано такова производство по предходно прекратяване, следва да е подадено ново изрично заявление във връзка с това предходно прекратяване. Прилагането на служебното начало в административния процес в случая не може да замести липсата на подадено заявление във връзка с прекратеното трудово правоотношение на жалбоподателя с „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД, нито да изисква снабдяване по служебен път с акта за това прекратяване, тъй като във връзка с него не е образувано административно производство. По силата на цитирания чл. 1, ал. 1 от НОПОБ административно производство по отпускане на ПОБ във връзка с предходно прекратяване на трудово правоотношение на жалбоподателя с „КиК Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД не може да бъде образувано служебно, а само по изрично заявление на жалбоподателя, каквото в настоящия случай липсва.

В случая било безспорно, че трудовото правоотношение на И. В. Р. с „КиК

Текстилен унд Нон-Фууд“ ЕООД е прекратено на основание чл. 325, ал. 1, т. 1 от КТ, което предполага изплащане на ПОБ в минимален размер, за срок от 04 месеца. Последното не означава, че в тази хипотеза органите на НОИ нямат право на преценка, както се твърди в жалбата. Напротив, ПОБ се отпуска след преценка на законовоопределените предпоставки, което е от компетентността на ръководителя на контрола по осигуряването. Последният се произнася с индивидуален административен акт - с разпореждане, което подлежи на административен контрол и се постановява в административно производство, образувано по заявление на лицето във връзка с конкретно посочено прекратяване на осигуряването, което се декларира в заявлението по чл. 54а, ал. 3 от КСО и актът за което по силата на чл. 1, ал. 1, т. 1 от НОИПОБ задължително се прилага към заявлението.

Твърденията на жалбоподателя, че в хипотезата на преценка на право на ПОБ от предпоследен осигурител безработните лица винаги щели да бъдат в забава, не променя горепосочения ред, изискващ преценка на правото на ПОБ само спрямо конкретно декларирано прекратяване на осигуряването. Законодателят не е предвидил изключения от този ред, още повече в случаите, когато преценката на правото на ПОБ от предходен осигурител е продиктувана от заличаването на неоснователно подавани данни по чл. 5, ал. 4 от КСО от последния осигурител. Разглежданата хипотеза на заличени данни по чл. 5, ал. 4 от КСО категорично не обосновавала задължение на административния орган да издири прекратяване на предхождащо трудово правоотношение, по което лицето безспорно да има право на ПОБ. По тези съображения ответникът чрез своя процесуален представител моли съда да отхвърли оспорването по жалбата на И. В. Р., чрез адв. М. И. –В., срещу Решение № 1040-21 -338/03.06.2025г. на Директора на ТП на НОИ С.-град.

СГП, редовно и своевременно уведомена, не изпраща представител.

Съдът, като обсъди изложените в жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Със заявление от 13.06.2022 г./л.67/, подадено чрез Дирекция „Бюро по труда“ - С., И. В. Р. е поискал отпускане на парично обезщетение за безработица /ПОБ/ с приложено копие на Заповед № 001/30.05.2022 г. за прекратяване на трудовото му правоотношение със „Стеди гард“ ООД на основание чл. 71, ал. 1 от КТ, считано от 30.05.2022г./л.68/.

Предвид установеното, че лицето е било в трудово правоотношение със „Стеди гард“ ООД за периода от 19.05.2022 г. до 29.05.2022 г. - само 07 работни дни, е изискана проверка на осигурителя от контролен орган при ТП на НОИ - В. Т. и с Разпореждане № 214-00-8106-1 от 24.06.2022 г. производството по отпускане на ПОБ е спряно на основание чл. 54г, ал. 4 от КСО до приключване на проверката.

След приключването ѝ е изготвен Констативен протокол № КП-5-04-01203061 от 30.09.2022 г./л.52 и сл./, съгласно констатациите по който, жалбоподателят И. Р. е бил осигурен при предходен работодател –"КиК Текстилен унд Нон-Фууд" ЕООД,

ЕИК[ЕИК], [населено място], като трудовото му правоотношение е било прекратено на основание чл. 325, ал. 1, т. 1 от КТ /по взаимно съгласие/, считано от 29.03.2022 г. С Трудов договор № 019/18.05.2022 г., сключен на основание чл. 70, ал. 1 от КТ със срок на изпитване - 6 месеца, считано от датата на постъпване, в полза на работодателя, жалбоподателят И. В. Р. е бил назначен в „Стеди гард“ ООД на длъжност „счетоводител“, като със Заповед № 001/30.05.2022 г. трудовото му правоотношение е било прекратено на основание чл. 71, ал. 1 от КТ, считано от 30.05.2022 г. Според длъжностната характеристика за „счетоводител“ длъжността била подчинена на главния счетоводител на дружеството „С. гард“. В протоколиран разговор с лицето, изпълняващо длъжността „главен счетоводител“, било констатирано, че същото не познавало И. Р. и не знаело каква дейност е извършвал. Според писмените обяснения на управителя на дружеството С. В., И. Р. е назначен поради разширяване дейността на дружеството и предвид квалификацията и опита му в прилагането на данъчно-осигурителното законодателство, като бил на пряко подчинение на управителя на дружеството. Като служител в изпитателен срок, И. Р. не е получавал и съответно не отчитал разходване на парични средства на дружеството, нямал и активни права за банкови сметки, не са му предоставяни за ползване служебни активи извън седалището на дружеството. При проверката не са представени доказателства, удостоверяващи положен от И. Р. труд в дружеството, като в писмени обяснения жалбоподателят е деклариран, че упражнявал трудова дейност в дружеството, че осъществявал контакти само с управителите му, че трудовото му възнаграждение било изплатено в брой от С. В., както и че докато бил на работа в „Стеди гард“ ООД е живял в наследствени имоти в [населено място]. Горните обстоятелства били отразени в цитирания Констативен протокол № КП-5-04-01203061 от 30.09.2022 г., съгласно който не са представени доказателства, удостоверяващи положен от И. Р. труд в дружеството, за жалбоподателя не е възникнало осигурително правоотношение и декларираните данни по чл. 5, ал. 4 от КСО не съответстват на действителната фактическа обстановка, поради което са издадени Задължителни предписания № ЗД-1-04-01203071 от 30.09.2022 г. /л.54/ на „Стеди гард“ ООД за заличаване на неоснователно подадените данни по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО за осигурителен стаж и осигурителен доход за И. В. Р. за дните в периода от 19.05.2022 г. до 29.05.2022 г. С Разпореждане № 214-00-8106-2/13.02.2023 г. производството по отпускане на ПОБ е възобновено и с последващо Разпореждане № 214-00-8106- 3/13.02.2023 г. отново е спряно до изпълнение на издадените задължителни предписания. След обжалването им, задължителните предписания са потвърдени с Решение № 106/19.04.2023 г. на АС Велико Търново, по адм. д. № 787/2022 г., и с Решение № 3547/22.03.2024 г. на ВАС, по адм. д. № 5730/2023 г./ приложени/. След влезлите в сила задължителни предписания, с Разпореждане № 214-00- 8106-5 от 02.04.2024 г. е разпореден отказ за отпускане на исканото от Р. ПОБ.

След обжалване на последното разпореждане по административен ред е постановено обжалваното Решение № 1040-21-338/03.06.2025 г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, с което жалбата е оставена без уважение като неоснователна. При обжалването по административен ред Р. е развил и теза в насока, че отговарял на изискванията за придобиване на право на ПОБ към предходното прекратяване на осигуряването си - по трудов договор с "КиК Текстилен унд Нон-Фууд" ЕООД, ЕИК[ЕИК], [населено място].

В оспореното Решение № 1040-21-338/03.06.2025 г. Директорът на ТП на НОИ С.-град е приел че:

Разпоредбата на чл. 54а, ал. 1 от КСО определя, че право на ПОБ имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд „Безработица“ най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването и които имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта; не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168 и не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по КСО или по законодателството на друга държава, с изключение на лицата по чл. 114а, ал. 1 от Кодекса на труда /КТ/.

Съгласно чл. 54а, ал. 4 от КСО, ПОБ се изплаща от датата на последното прекратяване на осигуряването, ако заявлението за отпускане на ПОБ е подадено в тримесечен срок от тази дата и лицето се е регистрирало като безработно в Агенцията по заетостта в срок 7 работни дни от тази дата.

Съгласно чл. 54л от КСО, отпускането, изчисляването, изменянето, отказването, спирането, прекратяването, възобновяването и възстановяването на паричните обезщетения за безработица се извършват въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 и на данните, декларирани в подадените от лицата документи за отпускане на обезщетенията при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

Приел е, че според цитираните разпоредби правото на ПОБ се преценява към датата на последното прекратяване на осигуряването, като се изисква лицата да са се осигурявали във фонд „Безработица“ най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването. Релевантни за установяване на тези обстоятелства са подаваните от осигурителите данни по чл. 5, ал. 4 от КСО.

Данните по чл. 5, ал. 4 от КСО за жалбоподателя са заличени с оглед липсата на доказателства за реално извършвана от същия трудова дейност, а съгласно чл.10 ал.1 от КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски, и продължава до прекратяването ѝ. Според § 1, ал. 1, т. 3 от ПЗР на КСО, „осигурено лице“ е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и за

което са внесени или дължими осигурителни вноски.Осигуряването по КСО е в корелативна връзка с осъществяването на трудова дейност, поради което доказването на такава се явява императивна предпоставка досежно правното качество осигурено лице по смисъла на КСО.

Наличието на подадено уведомление за сключен трудов договор и подаването на данни по реда на чл. 5, ал. 4. т. 1 от КСО не са достатъчни предпоставки, за да възникне осигурително правоотношение и произтичащите от него права на обезщетение, изчислено по подадените данни по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО, тъй като не съществува идентичност на трудовото и осигурителното правоотношение. Последното възниква само при упражняване на трудова дейност, за която се дължат осигурителни вноски, като формалното наличие на трудов договор, без реално да бъде извършвана трудова дейност, не води до възникването на осигурително правоотношение, което да поражда право на парични обезщетения.

Директорът на ТП на НОИ, С.- град е посочил в оспореното решение,че съществуват редица обстоятелства, които обосновават извода, че жалбоподателят не е извършвал релевантна досежно осигуряването си по КСО трудова дейност: главният счетоводител на дружеството е декларирал, че не познава И. Р. и не знае същият каква дейност е извършвал, а трудовото възнаграждение на жалбоподателя - 2 200,00 лв., е в пъти по-високо от това на главния счетоводител - 547,84 лв.; като причина за освобождаването на И. Р. е посочено трудното усвояване на работата със счетоводната програма и неуспешно вписване в колектива на дружеството, а жалбоподателят с заемал предишна длъжност финансов мениджър и твърди, че е контактувал само с управителите на дружеството, което изключва наблюдения на работодателя относно вписването му в колектива на дружеството. Краткият срок, за който жалбоподателят е бил назначен на работа и недоказаните твърдения за упражнявана от него дейност във фирмата сочели на трудов договор, който е сключен с цел освобождаване на лицето от работа на правно основание, даващо му право на парично обезщетение в по-голям размер.

Липсата на реално извършвана трудова дейност била установена и с влязъл в сила съдебен акт - Решение № 3547/22.03.2024 г. на ВАС, по адм. д. № 5730/2023 г. – „И. Р. /за периода от 19.05.2022 г. до 29.05.2022 г. включително с код за вид осигурен „01“/ не е извършвал трудова дейност, която да подлежи на осигуряване по реда на чл. 4, ал. 1, т. 1 КСО, по сключения трудов договор и няма статута на „осигурено лице“ по смисъла на §1, т.3 от ДР на КСО, респ. подадените за лицето данни по чл. 5, ал. 4 от КСО подлежат на заличаване“.

Директорът ТП на НОИ С.- град е заключил, че предвид заличените данни по чл. 5, ал. 4 от КСО, подавани за жалбоподателя от „Стеди гард“ ЕООД, и установеното и по съдебен ред, че Р. не е бил осигурено лице по смисъла на КСО към датата на прекратяване на трудовото му правоотношение с дружеството, същият няма право на ПОБ.

Неоснователни били претенциите на жалбоподателя, че не е било съобразено, че отговарял на изискванията за придобиване на право на ПОБ към предходното прекратяване на осигуряването си - по трудов договор с "КиК Текстилен унд Нон-Фууд" ЕООД, ЕИК[ЕИК], [населено място].

В тази връзка Директорът ТП на НОИ С.- град е посочил, че съгласно чл. 54а, ал. 4 от КСО ПОБ се изплаща от датата на последното прекратяване на осигуряването, ако заявлението с искане на ПОБ/ парично обезщетение за безработица/ е подадено в ТП на НОИ в тримесечен срок от тази дата и ако лицето се е регистрирало като безработно в Агенцията по заетостта в срок от 7 работни дни от тази дата. В този смисъл - преценката на правото на ПОБ се извършва спрямо определена от законодателя дата - тази на последното прекратяване на осигуряването.

В хипотезата на заличен осигурител последен се явява предходният, от което следва, че в този случай следва да се извърши нова преценка на правото на ПОБ, вкл. за спазването на уредените в КСО срокове - 3 месеца за подаване на заявлението в ТП на НОИ и 7 работни дни за регистрация в Агенцията по заетостта /чл. 54а, ал. 4 от КСО/ спрямо датата на това предходно прекратяване.

По силата обаче на чл. 1, ал. 1 от Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица, ПОБ по чл. 54а от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ се отпускат въз основа на заявление по образец съгласно приложение № 1, към което се прилагат акта за прекратяване на правоотношението и в което заявление изрично се изисква да се посочи съответния осигурител. Следователно - за да бъде образувано административно производство по преценка на правото на лицето на ПОБ във връзка с предходно прекратено правоотношение, следвало да бъде подадено заявление, касаещо това предходно прекратяване, като бъде приложен актът за прекратяване, каквито в случая липсвали. Актът за прекратяване на осигуряването съдържа правното основание за прекратяване на трудовото правоотношение, което на основание чл. 54 б, ал.3 от КСО е определящо за размера и срока на изплащане на ПОБ. Поради това основаниято за прекратяване на последното правоотношение изрично се посочва в разпореждането за отпускане на ПОБ; в заявлението по чл. 54 а, ал.3 от КСО, което е по образец, се декларира обстоятелствата по прекратяване на последното осигуряване; към заявлението за отпускане на ПОБ/ съгласно чл. 1, ал. 1 от Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица/ задължително се прилага актът за прекратяване на това последно правоотношение.

Със заявлението си от 13.06.2022 г. И. В. Р. декларира прекратено трудово правоотношение със „Стеди гард“ ООД и приложил копие на Заповед № 001/30.05.2022 г. за прекратяването му. Следователно преценката относно правото на ПОБ е извършена именно с оглед на това прекратяване. Административният орган не следвало да извършва преценка на право на ПОБ спрямо предходното прекратяване на осигуряването на жалбоподателя, тъй като това изрично не е

поискано със заявлението по специален образец. Не били представени и изискуемите доказателства, касаещи релевантното правно основание за прекратяване на това предходно трудовото правоотношение, които са определящи досежно размера и срока на ПОБ / иначе казано, не бил представен като приложение към заявлението акт за прекратяване на ТД с "КиК Текстилен унд Нон-Фууд" ЕООД/ .

По тези съображения с Решение № 1040-21 -338/03.06.2025г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, е отхвърлена жалбата на И. В. Р. срещу Разпореждане № 214-00-8106-5 от 02.04.2024г. на ръководителя на осигуряването за безработица, с което е отказано отпускане на ПОБ по чл. 54 а от КСО.

По делото са приети документите от административната преписка.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в 14-дневния срок за обжалване, срещу подлежащ на обжалване акт от лице, за което той е неблагоприятен, поради което е допустима. Разгледана по същество жалбата е основателна, макар и не по всички изложени в същата съображения.

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство съгласно чл. 118, ал. 1 от КСО е решението на ръководителят на ТП-НОИ С.- град.

Съгласно разпоредбата на чл.117, ал.1, т.2, б.“б“ пред ръководителя на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт се подават жалби срещу: разпореждания: за отказ или неправилно определяне, изменяне и прекратяване на обезщетенията за безработица. Съгласно чл.117, ал.3 КСО, ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. С решението ръководителят на териториалното поделение на Националния осигурителен институт решава въпроса по същество или отменя разпореждането и връща преписката за ново разглеждане от компетентния административен орган, когато не са изяснени всички обстоятелства, отнасящи се до издаване на разпореждането. С оглед на това съдът констатира, че обжалвания акт е валиден, издаден от материално компетентен орган, властническото волеизявление е обективизирано в изискуемата писмена форма. Със същия акт е решен спора по същество, като е отхвърлена жалбата на Р. срещу Разпореждане № 214-00-8106-5 от 02.04.2024г. на ръководител на осигуряването за безработица.

Разпореждането е обжалвано по административен ред и в резултат на проведено производство по чл. 117, ал. 1, т. 2, б.“б“ от КСО е постановено и оспореното Решение № 1040-21 -338/03.06.2025г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е отхвърлена жалбата на Р. срещу Разпореждане № 214-00-8106-5 от 02.04.2024г. на ръководител на осигуряването за безработица. В същото са изложени фактически и правни изводи. Формулиран е ясен диспозитив. Съдържа информация за реда, срока

и органа, пред който подлежи на обжалване. Датирано и подписано е.

Разпоредбата на чл. 54а, ал. 1 от КСО определя задължителните предпоставки, обуславящи възникването на правото на парично обезщетение за безработица за лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд "Безработица" най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването и които имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта; не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168 и не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по този кодекс или по законодателството на друга държава, с изключение на лицата по чл. 114а, ал. 1 от КТ. В разпоредбата чл. 54б от КСО се определят размери на обезщетението. Съгласно разпоредбата на чл. 54б, ал. 3 КСО обезщетението за безработица при прекратено трудово правоотношение по взаимно съгласие и при виновно поведение на работника или служителя е в минимални размери и срокове за разлика от другите основания, за които размерът по ал. 1 е най-висок.

Принципно е правилно становището на Директора на ТП на НОИ С. – град в оспореното пред Съда Решение № 1040-21 -338/03.06.2025г. относно работодателя/ осигурителя „Стеди гард“ ООД.

В Кодекса за социално осигуряване са разграничени съществени елементи на трудовото и осигурителното правоотношение. В съответствие с легалната дефиниция, установена в § 1, ал. 1, т. 3 от ДР на КСО в относимата редакция, „осигурено лице“ е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и чл. 4а1, ал. 1, за което са внесени или дължими осигурителни вноски. Разпоредбата на чл. 10, ал. 1 КСО изрично определя момента, от който възниква осигуряването - денят, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 и продължава до прекратяването ѝ. Наличието на валидно възникнало трудово правоотношение само по себе си не е основание за началото на осигуряването. То е предпоставка за това, но само в случаите когато лицето е започнало да упражнява трудова дейност. Лице, за което не е доказано, че е извършвало трудова дейност, не може да има качеството осигурено лице. От жалбоподателя не са ангажирани годни доказателства, от които да се установява, че същият реално е осъществявал трудова дейност при работодателя/осигурителя „Стеди гард“ ООД.

Противно на наведените от жалбоподателя твърдения, административните органи не са позовали на недействителност на трудовия договор между дружеството „Стеди гард“ ООД и жалбоподателя, че да е налице приложното поле на чл. 74 от Кодекса на труда. Съображенията на АО са, че наличието на възникнало трудово правоотношение само по себе си не е основание за началото на осигуряването, след

като не е установено Р. реално да е осъществявал трудова дейност.

Безспорно основна правопораждаща предпоставка за възникване на осигуряване е трудовата дейност /общ принцип изведен в чл. 10 от КСО/. Не съществува идентичност на трудовото и на осигурителното правоотношение. Съгласно константната съдебна практика, защитими са само осигурителни права, които реално са възникнали, като наличието на трудов договор не е достатъчно условие за възникване правото на обезщетение, а е необходимо лицето реално да е осъществявало трудова дейност.

Издадените от административния орган задължителни предписания на осигурителя „Стеди гард“ ООД /оспорването им от дружеството е отхвърлено/ за заличаване на данни не са противопоставими на осигуреното лице, защото то няма обезпечена от приложимата нормативна уредба възможност да ги оспори. Същественият въпрос, на който следва да се отговори е дали лицето е извършвало реална трудова дейност в полза на работодателя си по сключеното между тях трудово правоотношение, което в последващ период би обусловило наличието задължителните предпоставки, обуславящи възникването на правото на парично обезщетение за безработица за лицата по чл. 54а, ал. 1 от КСО, ако разбира се, са налице и останалите кумулативно изискуеми предпоставки за целта.

Съобразно писмените доказателства, в това число неоспорения Констативен протокол, представляващ официален свидетелстващ документ, ползващ се с материална доказателствена сила, съгласно чл. 179, ал. 1 ГПК, е правилно становището на АО, че жалбоподателят не е упражнявал трудова дейност при работодател/осигурител „Стеди гард“ ООД.

От страна на жалбоподателя не е било проведено пълно и главно доказване на относимия доказателствен факт, че реално е осъществявал трудова дейност в „Стеди гард“ ООД, като негова е доказателствената тежест за установяване на това обстоятелство.

От друга страна, са налице данни, че жалбоподателят е бил осигурен при предходен работодател/осигурител "КиК Текстилен унд Нон-Фууд" ЕООД.

Пред Директора на ТП на НОИ С.- град жалбоподателят е развил теза, че отговаря на изискванията за придобиване на право на ПОВ към предходното прекратяване на осигуряването си - по трудов договор с "КиК Текстилен унд Нон-Фууд" ЕООД.

В оспореното решение АО посочил, че „хипотезата на заличен осигурител последен се явява предходният, от което следва, че в този случай следва да се извърши нова преценка на правото на ПОВ, вкл. досежно спазването на уредените в КСО срокове - 3 месеца за подаване на заявлението в ТП на НОИ и 7 работни дни за регистрация в Агенцията по заетостта /чл. 54а, ал. 4 от КСО/ спрямо датата на това предходно прекратяване“. След това АО е достигнал до погрешния извод, че тъй като в заявлението си жалбоподателят е декларирал прекратен ТД със „Стеди гард“ ООД и приложил копие на Заповед № 001/30.05.2022г. за прекратяването на

този ТД, то преценката на административните органи за правото на ПОБ следвало да се извърши /само/ с оглед това прекратяване. Че в хипотезата на заличени осигурителни данни АО не следва да извършва преценка на ПОБ спрямо предходното прекратяване на осигуряването на жалбоподателя, тъй като това изрично не е било поискано със заявлението по специалния образец и към което не е приложен акт за прекратяване на ТД с "КиК Текстилен унд Нон-Фууд" ЕООД.

Това становище на ответника е в противоречие с материалния закон. Със заявлението си Р. е поискал да му бъде отпуснато/ изплатено парично обезщетение за безработица. Акт за прекратяване на ТД с "КиК Текстилен унд Нон-Фууд" ЕООД не е приложен към заявлението, но АО не е поискал такъв акт да му бъде представен от жалбоподателя. Заличаването на данните при последния работодател / „Стеди гард“ ООД/ не изключва правото на парично обезщетение за безработица по чл. 54а от КСО, тъй като за упражняването му законодателят не предвижда осигуряването да е налице непосредствено преди сезиране на административния орган. В същия смисъл: Решение № 2076 от 04.03.2022 г. по адм. д. № 8715/2021 г., VI отд. на ВАС, Решение № 4422/ 10.05.2022 г. по адм. д. № 11979 / 2021 г. VI отд. на ВАС - „...Заличаването на данните при последния работодател не изключва правото по чл. 54а КСО, тъй като за упражняването му законодателят не предвижда осигуряването да е налице непосредствено преди сезиране на административния орган...“.

В разглеждания казус в оспореното решение на Директора на ТП на НОИ С.-град липсват фактически установявания, направени въз основа на надлежно събрани и обсъдени доказателства, относно фактите и обстоятелствата за какъв период от време, извън заличените дни при последния работодател/осигурител- „Стеди гард“ ООД, жалбоподателят Р. има внесени или дължими осигурителни вноски с оглед на изискванията на чл. 54а, ал. 1 КСО, като в този смисъл е допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила по чл. 35, чл. 36 от АПК, тъй като оспореният акт е издаден без да са изяснени фактите, релевантни за казуса, без да са събрани относимите доказателства / в т.ч. акт за прекратяване на ТД с "КиК Текстилен унд Нон-Фууд" ЕООД за изясняване на точното основание за прекратяване на ТД, което би било от значение за размера на евентуално дължимото обезщетение/, довело до неправилно приложение на материалния закон, което обуславя наличието на отменителни основания по чл. 146 т.3,4 от АПК.

С оглед изложеното, съдът намира, че следва да отмени решението и да върне преписката на органа с указания да извърши нова преценка, но след като събере доказателства относно обстоятелствата за какъв период от време извън заличените дни/ за периода от 19.05.2022г. - 29.05.2022г. / при последния работодател/осигурител- „Стеди гард“ ООД, жалбоподателят има внесени или дължими осигурителни вноски с оглед на изискванията на чл. 54а ал. 1 от КСО, за спазването и на останалите изисквания по чл. 54а, ал. 4 - 6 от КСО.

Относно виждането на жалбоподателя за естеството на задължителните указания, то освен да изпрати преписката на компетентния орган, Съдът е длъжен да даде указания на административния орган, но само по тълкуването и прилагането на закона. Съдът не може да му дава указания по съществуването на правнорелевантните факти.

При този изход а спора на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноски на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, съобразно представения по делото договор за правна защита и съдействие, в размер на 1000 лв. Възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение, направено от процесуалния представител на ответника, съдът намира за неоснователно, предвид факта, че същото е в минималния размер съгласно чл. 8 ал.3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа и е съобразено с фактическата и правна сложност на делото.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал.2, предл.2 и чл. 173 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на И. В. Р., [ЕГН] от [населено място], чрез адв. М. И. –В., Решение № 1040-21 -338/03.06.2025г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е отхвърлена жалбата му срещу Разпореждане № 214-00-8106-5 от 02.04.2024г. на ръководител на осигуряването за безработица.

ИЗПРАЩА преписката на органа със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА НОИ, [населено място] да заплати на И. В. Р., [ЕГН], сумата от 1000 лева, представляваща разноски по делото за адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на оспорване пред ВАС в 14-дневен срок от връчването му на страните.

Преписи от решението да се връчат на страните.

СЪДИЯ: